

OBSAH

Předmluva	9
1. Úvod. Volba kovářského stroje a technologie	11
2. Základní pojmy	12
2.1 Tváření kovů	12
2.2 Tvárnost	12
2.3 Přetvárná pevnost	12
2.4 Pěchovací poměr	13
2.5 Poměrná rychlost tváření	14
2.6 Přetvárný odpor	17
2.7 Síla potřebná k pěchování	18
2.8 Přetvárná práce	19
3. Přehled typů kovářských strojů	24
4. Volné kování na bucharech	26
4.1 Buchary	26
4.1.1 Pružinové buchary	27
4.1.2 Pneumatické buchary	28
4.1.3 Parní nebo vzdušní buchary	31
4.1.4 Šabotové ztráty	34
4.2 Technologie volného kování	35
4.2.1 Pěchování	35
4.2.1.1 Pěchování na lisu a na bucharu	37
4.2.1.2 Pěchování s elektroodporovým ohřevem	40
4.2.2 Prodlužování	43
4.2.2.1 Šířka a tvar kovadel	43
4.2.2.2 Volba polotovaru pro kování tyčí	46
4.2.2.3 Síla potřebná k prodloužení tvárného kovu	48
4.2.2.4 Přetvárná práce pro prodlužování	49
4.2.2.5 Kontrola, zda buchar zmůže kování výkovků	53
4.2.3 Osazování	54
4.2.4 Stupeň prokování	55
4.2.5 Výpočet váhy výkovku	56
4.2.6 Výpočet váhy vsádkového materiálu	59
4.2.7 Výpočet váhy vsádkového materiálu při kování z polotovaru	62
4.2.8 Stupeň využití ingotu	62
4.2.9 Výpočet váhy ingotu pro kování výkovku	63

4.2.10	Rozdělení materiálu při kování	65
4.2.11	Probíjení otvorů	68
4.2.12	Kování věnců a dutých těles	69
4.2.13	Změna rozměrů při ohřevu	73
4.2.14	Prodlužování větším počtem kovadel	74
4.2.14.1	Stroje pro kování ze čtyř nebo více stran	74
4.2.14.2	Stroje s točivým pohybem kovaného kusu	77
4.2.15	Kování na strojích s rotujícími kovadly	78
4.2.16	Kování na stroji s protiběžnými kovadly pro otáčivé kování (rolování)	80
5.	Kování do zápustek	81
5.1	Buchary pro zápustkové kování	81
5.1.1	Pneumatické buchary	81
5.1.2	Padací buchary	81
5.1.3	Dvojčinné parní zápustkové buchary	83
5.1.3.1	Porovnání padacího a dvojčinného bucharu	86
5.1.4	Protiúderové buchary	89
5.1.5	Kovací stroje s vodorovně protiběžnými kovadly	93
5.2	Technologie kování do zápustek	94
5.2.1	Pravidla pro umístění výronku	94
5.2.2	Odpor způsobený změnou průřezu toku	95
5.2.3	Odpor způsobený třením v drážce pro výronek	96
5.2.4	Stoupání materiálu v dutině zápustky	98
5.2.5	Přetvárná práce pro zápustkové kování na bucharu a na lisu	99
5.2.6	Zmenšení odporu tečení správným předkováním	100
5.2.7	Odpor vlivem tření materiálu o stěny zápustky	101
5.2.8	Mazání zápustek	102
5.3	Vřetenové lisy	103
5.3.1	Síly a přetvárná práce u vřetenových lisů	104
5.3.2	Řízení vřetenových lisů	107
5.3.3	Technologie kování na vřetenových lisech	110
5.4	Mechanické klikové kovací lisy	113
5.4.1	Síly a přetvárná práce při kování na klikových lisech	116
5.4.2	Řízení klikového lisu	120
5.4.3	Technologie kování na klikovém lise	121
5.5	Mohutnost stroje pro zápustkové kování	125
5.5.1	Velikost bucharu	125
5.5.2	Porovnání klikového lisu a bucharu	128
5.6	Vyrážeče u kovářských strojů	132
5.7	Hlavní zásady pro zápustkové kování na bucharech a lisech	138
5.8	Úspora materiálu	139
5.9	Přesnost výkovků	139
5.10	Vodorovné kovací stroje	142
5.10.1	Technologie kování na vodorovných kovacích strojích	144
5.10.2	Síly potřebné k pýchování na kovacím stroji	148
5.11	Kování do uzavřených zápustek	150
6.	Kování na hydraulických lisech	155

6.1	Hydraulické lisy pro volné kování	155
6.2	Hydraulické lisy pro zápusťkové kování	160
6.2.1	Ztráty při nevyužitém lisu	161
6.2.2	Lisování dutých těles protisměrným vytlačováním	164
6.2.3	Síla lisu potřebná k lisování trnem	168
6.2.4	Vývoj hydraulických lisů pro zápusťkové kování	168
6.2.5	Kování výkovků na dvojcestných hydraulických lisech	171
7.	Kování na válcovacích stolicích	174
7.1	Kovací válce	174
7.2	Technologie válcování na kovacíh válcích	177
7.3	Čtyřválcové stolice	182
7.4	Kontinuální válcování zápusťkových předkovků	183
7.5	Pomocné válcovací zařízení pro lis	185
7.6	Příčné válcování	186
8.	Vsádka a stupeň využití materiálu pro zápusťkové kování	190
9.	Ostřížení výkovků	192
9.1	Síla potřebná k ostřížení výkovku	192
9.2	Ostříhovací lisy	193
10.	Měření sil a výkonů na kovářských strojích	197
10.1	Měření sil	197
10.1.1	Mechanické měření sil	197
10.1.2	Elektrické měření sil	198
10.1.3	Měření síly při rázu bucharu	202
10.2	Přibližný výpočet síly při úderu	203
10.3	Měření rázové práce bucharu	203
10.4	Indikování parních nebo vzdušních bucharů	206
11.	Zajištění strojů proti poruchám při přetížení	208
	Literatura	212